

Η εισηγητική ομιλία του συγγραφέα **Κώστα Λουλουδάκη**, στην εκδήλωση-ιδρυτική συνέλευση της Πρωτοβουλίας «διΕΕξοδος» στο Ηράκλειο Κρήτης, 20/7/2016. Πώς οι ανταγωνισμοί, η βαρβαρότητα και ο αυταρχισμός αποτελούν συστατικά στοιχεία της ιστορίας της.

Ιδρύουμε μια πρωτοβουλία αγώνα για την αποδέσμευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα αφήσω τους συνομιλητές μου στη συνέχεια να παρουσιάσουν τις σημερινές επιτακτικές ανάγκες και τους λόγους για έναν τέτοιο αγώνα. Θα σταθώ στην ιστορία της ΕΕ, μια σύντομη γνωριμία με αυτό που θέλουμε να ανατρέψουμε και διαλύσουμε προς όφελος των λαών. Για να παλέψεις αποτελεσματικά ενάντια σε κάτι, πρέπει να το γνωρίζεις, να ξέρεις από πού έρχεται και που πάει...

A. Από την αποικιοκρατία στο σχέδιο Μάρσαλ

Οι άνθρωποι πολύ δύσκολα μπορούν να σκιαγραφούν το μέλλον τους. Κανείς δεν έχει την πλήρη συνείδηση ή την γνώση των συνεπειών των δραστηριοτήτων του. Το παρελθόν όμως, αν και οι άνθρωποι το φέρουν μέσα τους, χρειάζονται τις ιστορικές πηγές για να το «γνωρίσουν». Η επίσημη ιστορία λέει πως οι ιστορικές ρίζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκονται στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι Ευρωπαίοι αποφασίζουν να εμποδίσουν για πάντα την επανάληψη των πολέμων, των εκατομμυρίων σκοτωμών και των τεράστιων καταστροφών. Βασιζόμενοι **στο σχέδιο Σούμαν, έξι χώρες υπογράφουν μια συνθήκη** για να ενοποιήσουν τις βαριές βιομηχανίες τους —άνθρακα και χάλυβα— κάτω από μια κοινή διεύθυνση. Έτσι ξεκινάει η πορεία της ΕΚΑΧ, της ΕΟΚ μετά, της Ε.Ε. σήμερα.

Ας πάμε όμως λίγο πίσω στον χρόνο...

Από τον καιρό που ξεκίνησε η πρωταρχική συσσώρευση κεφαλαίου (16ος-18ος αιώνες) άρχισε η εξελικτική διαδικασία της καπιταλιστικής διαμόρφωσης του κόσμου. Η εξελικτική αυτή διαδικασία πραγματοποιείται μέσα σε συνθήκες αποικιακής κόλασης. Ολόκληροι λαοί εξολοθρεύονται, γνωρίζουν την σκλαβιά και την ατίμωση του δουλεμπορίου. Άλλοι λαοί και χώρες χρησιμοποιούνται ως προσωπική αποικία του κάθε ευρωπαίου μονάρχη, όπως το Κογκό του Λεοπόλδου του Βελγίου. Οι δούλοι, τα σκλαβοπάζαρα, ο αφανισμός των ινδιάνων, ο ρατσισμός, η λεηλασία της Ινδίας, της Αφρικής και της Αμερικής, αποτελούσαν την πηγή των κερδών και του πλούτου που συσσωρεύτηκε σε λίγα χέρια, στην Ευρώπη.

Αυτή η πρωταρχική συσσώρευση κεφαλαίου ήταν το πρώτο βήμα του καπιταλισμού, μια εποχή τρόμου και αίματος. Η εποχή αυτή χαρακτηρίζεται ταυτόχρονα και από τις μεγάλες αστικές επαναστάσεις, με πρώτη την ολλανδική, έπειτα την αγγλική, την αμερικάνικη και, η μεγαλύτερη όλων, την γαλλική. Η αστική κοινωνία στην Ευρώπη και τα εθνικά κράτη γεννήθηκαν μέσα από φωτιά, σίδηρο και ποταμούς αίματος.

Από τα πρώτα της βήματα η αποικιοκρατική καπιταλιστική Ευρώπη δημιούργησε μια «παγκόσμια αγορά» της εποχής της, διότι ο καπιταλισμός για να ζήσει χρειάζεται διεύρυνση της παραγωγής και των αγορών. Οι επιστημονικές γνώσεις που αποκτήθηκαν γίνονται το όπλο της τεχνολογίας, και το όπλο αυτό έφερε την μηχανή. Ο καπιταλισμός άλλαξε πρόσωπο, πέρασε σε ένα ανώτερο στάδιο εξέλιξης. Από την πρωταρχική συσσώρευση κεφαλαίου πέρασε στην βιομηχανική επανάσταση με επίκεντρο την Αγγλία. Η βιομηχανική επανάσταση έφερε την μαζική παραγωγή, όπως και την ανάγκη για νέες φτηνές πρώτες ύλες, αλλά και νέες αγορές.

Ωστόσο, ήταν η νέα ύλη, το πετρέλαιο, που έκανε τα Ευρωπαϊκά κράτη να εφαρμόσουν τα νέα τους επιθετικά σχέδια. Οι αντιθέσεις ανάμεσα σε Αγγλία και Γαλλία, ανάμεσα σε Αγγλία και ΗΠΑ, ανάμεσα στην Γαλλία και την Ιταλία, ανάμεσα στην Αγγλία και την Ιταλία, ανάμεσα στην Αγγλία-Γαλλία και την Γερμανία, εκδηλώθηκαν με πρωτοφανή βία. Και εκδηλώθηκαν πρώτα στα εδάφη της Ευρώπης με τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο. Και αφού «ξεκαθάρισαν» μεταξύ τους τις διαφορές τους τις χρονιές 1914-1918 με τον πρώτο μεγάλο πόλεμο, τον μετέφεραν το 1919-1922 στις πετρελαιοφόρες περιοχές της Εγγύς Ανατολής, εκμεταλλευόμενες και τις αντιθέσεις των Βαλκανικών χωρών.

Είναι η εποχή που η κινητήρια δύναμη είναι το πετρέλαιο, μα και η εποχή που είναι πια δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς που ξεκινά και που τελειώνει η δικαιοδοσία των κυβερνήσεων, και που των μεγάλων μονοπωλιακών ομίλων του πετρελαίου. Στην λυσσαλέα πάλη για το ξαναμοίρασμα του κόσμου, τραστ και κυβερνήσεις συνταυτίζονται και ανταγωνίζονται. Όλοι

οι σύμβουλοι του τότε προέδρου των ΗΠΑ Ουίλσον, όπως οι John Dulles, Thomas Lamont, Van Voorne ήταν διευθύνοντες σύμβουλοι των τραστ Μόργκαν και Ροκφέλερ. Στην Αγγλική εταιρία Turkis Petroleum πρόεδρος ήταν ο υπουργός εξωτερικών της Αγγλίας λόρδος Κώρζον. Ακριβώς οι ίδιοι συσχετισμοί μεταξύ εταιριών και κυβερνήσεων υπάρχουν και σε όλες τις αντιμαχόμενες παράταξης. Τον ρόλο του κρέατος για τα κανόνια τους τον είχαν οι λαοί.

Από το ξέσπασμα- τον 18ο αιώνα- της Βιομηχανικής επανάστασης και ως τις μέρες μας, ο κόσμος μετράει γύρω στους τετρακόσιους πολέμους με διεθνείς επιπτώσεις. Και μέσα σε αυτά τα τελευταία 250 χρόνια η Ευρώπη μετρά στο έδαφός της 61 πολέμους, των οποίων η συνολική διάρκεια ξεπερνά τα 170 χρόνια!

Είναι η εποχή έξαρσης του αστικού σωβινισμού. Αίμα και μίσος χώρισαν λαούς και έθνη. Πόλεις και χωριά καταστράφηκαν. Η Ευρώπη των αστικών δημοκρατικών καθεστώτων είναι στην πραγματικότητα η Ευρώπη των πολέμων και της αποικιοκρατικής εκμετάλλευσης του κόσμου.

Η Ενωμένη Ευρώπη

Από τα πρώτα χρόνια της Βιομηχανικής επανάστασης αναδύθηκαν φωνές που ζητούσαν την ένωση των ευρωπαϊκών κρατών. Ακόμα και ο ουτοπικός σοσιαλιστής Σαιν Σιμόν στα 1813 οραματίστηκε μια ενωμένη Ευρώπη μέσα «στα πλαίσια της εθνικής ανεξαρτησίας που όμως δεν θα βλάπτει την ευτυχία όλων των εθνών του κόσμου». Η ευτυχία όλων των εθνών του κόσμου όμως προϋποθέτει την κατάργηση της αποικιοκρατίας. Και όσο και αν τα κράτη ήθελαν την ενωμένες πολιτείες της Ευρώπης ως μια προσπάθεια άμβλυνσης των ανταγωνισμών, δεν διανοούνταν ότι θα άφηναν τα καταπιεσμένα έθνη να χαράξουν ανεξάρτητα την πορεία τους. Η Αγγλία είχε κάτω από την αυτοκρατορική σημαία της το 21% του παγκόσμιου πληθυσμού και γενικά Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Ολλανδία και Πορτογαλία δυνάστευαν αποικιοκρατικά το 30% της ανθρωπότητας. Ποιος θα δεχόταν να βάλει στην υπηρεσία της Ενωμένης Ευρώπης τις αποικίες του; Τα αντίθετα συμφέροντα εκμηδένιζαν την τάση συνένωσης των διαφόρων τμημάτων του κεφαλαίου. Έτσι, η Ευρώπη, «ενωμένη» ή μη, ήταν ένα πεδίο ανταγωνισμού, διάσπασης και πολεμικών συρράξεων.

Από το 1902 ο Τζων Α. Χόμπσον, Βρετανός αστός οικονομολόγος-συγγραφέας μεταξύ άλλων του πρώτου βιβλίου που ανέλυε τον ιμπεριαλισμό- έγραψε ως άλλος Κάλχας: «Να, τι δυνατότητες ξανοίγει μπροστά μας μια πλατιά συμμαχία των δυτικών χωρών, η ευρωπαϊκή ομοσπονδία των μεγάλων δυνάμεων. Όχι μονάχα δεν θα προωθούσε τον παγκόσμιο

πολιτισμό, μα θα μπορούσε να σημαίνει κι ένα τεράστιο κίνδυνο δυτικού παρασιτισμού: Το ξεχώρισμα μιας ομάδας από προχωρημένα βιομηχανικά έθνη, που οι ανώτερες τάξεις τους θα εισπράττουν τεράστιο φόρο (πρώτες ύλες) από την Ασία και την Αφρική και με τη βοήθεια αυτού του φόρου θα διατηρούν μεγάλες πειθήνιες μάζες υπαλλήλων και υπηρετών, που δεν θ' ασχολούνται με τη μαζική παραγωγή αγροτικών και βιομηχανικών προϊόντων, αλλά με την εξυπηρέτηση ή με δευτερεύοντα βιομηχανική δουλειά, κάτω από τον έλεγχο της νέας χρηματιστηριακής ολιγαρχίας.»

Μα και ο Λένιν το 1915 έγραψε «Για το σύνθημα των Ενωμένων Πολιτειών της Ευρώπης»:

«Οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης στις συνθήκες του καπιταλισμού θα ισοδυναμούσαν με συμφωνία για το μοίρασμα των αποικιών. Στον καπιταλισμό όμως, δεν μπορεί να υπάρξει άλλη βάση, άλλη αρχή μοιρασιάς, εκτός από τη δύναμη. Φυσικά, είναι δυνατές προσωρινές συμφωνίες ανάμεσα σε καπιταλιστές και ανάμεσα σε κράτη. Μ' αυτήν την έννοια, μπορεί να δημιουργηθούν και οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης σαν συμφωνία των Ευρωπαίων καπιταλιστών... Με ποιο σκοπό; Μόνο με το σκοπό να πνίξουν από κοινού το σοσιαλισμό στην Ευρώπη, να περιφρουρήσουν από κοινού τις ληστεμένες αποικίες ενάντια στην Ιαπωνία και στην Αμερική, που θεωρούν τον εαυτό τους στο έπακρο αδικημένο με τη σημερινή μοιρασιά των αποικιών..»

Και οι δυο δικαιώθηκαν. Και τότε μα, ακόμα και τώρα.

Αμέσως μετά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο και τον πόλεμο στην Ανατολή και ύστερα από την νίκη της Οκτωβριανής επανάστασης στην Ρωσία και την ακόλουθη επαναστατική κρίση στην Ευρώπη το 1918-1923, αλλά και στο έδαφος της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που ακολούθησε (1929), η γενικευμένη νομισματική αστάθεια προκάλεσε έντονη δυσπιστία στο διεθνές σύστημα πληρωμών, καθώς οι ισοτιμίες των εθνικών νομισμάτων κάθε άλλο παρά σταθερές ήταν. Οι εξελίξεις, οι κρίσεις και η αστάθεια κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη των ευρωπαϊών ιμπεριαλιστών σε αναζήτηση νομισματικής σταθερότητας ή ενός σταθερού συστήματος συναλλαγών μεταξύ των πολυάριθμων κρατών στην Ευρώπη, ώστε να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό και να σώσουν τις αποικίες τους από τις αρπακτικές διαθέσεις τόσο των ΗΠΑ, όσο και της Ιαπωνίας.

Ο Αριστίντ Μπριάν, υπουργός εξωτερικών της Γαλλίας, στις 17 Μαΐου 1930 κάλεσε 27 ευρωπαϊκά κράτη να πάρουν μέρος σε μια διάσκεψη με σκοπό να θέσουν την βάση για την δημιουργία της Ενωμένης Ευρώπης. Ως πολιτικό «οδηγό», η διάσκεψη αυτή είχε τον Ρίτσαρντ Κουντενχόβεν-Καλλέργκι, -Αυστριακός με γαλλική υπηκοότητα- που είχε εισηγηθεί

από τη δεκαετία του 1920 το σχέδιο «Πανευρώπη» με την εξής αιτιολόγηση: «Δια μέσου της ρωσικής (κομμουνιστικής) Σκύλλας και της αμερικανικής οικονομολογικής Χαρύβδευς, μικρός μόνον πορθμός φέρει εις καλύτερους ορίζοντας. Και ο πορθμός ούτος ονομάζεται Πανευρώπη, όπερ σημαίνει ...μιαν πολιτικο-οικονομικήν ομοσπονδίαν. Και εξηγούσε ότι αυτό χρειάζεται κατά την διανομήν των μεγάλων αγορών και των παγκόσμιων εδαφών, ειδών πρώτης ανάγκης,...» (Ρίτσαρντ Κουντενχόβεν- Καλλέργκι, Πανευρώπη, Αθήνα 1927, σελ. 14)

Ενωμένη Ευρώπη λοιπόν σε ανταγωνιστικές συνθήκες σημαίνει αφενός συμμαχία ενάντια στους κοινούς ανταγωνιστές, ΗΠΑ - Ιαπωνία, και αφετέρου συμμαχία ενάντια στην νεαρή Σοβιετική Ένωση. Μα η ηγεμονική αποικιακή δύναμη Αγγλία δεν δέχτηκε το σχέδιο «Πανευρώπη». Ποτέ δε θα δεχόταν να βάλει στην υπηρεσία της Πανευρώπης τις αποικίες της. Η «Πανευρώπη» και κυρίως οι διεργασίες για την κυριαρχία και την ηγεμονία στην Ευρώπη μετατρέπονταν σε ένα από τα στοιχεία της διαδικασίας για την έκρηξη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Ο πόλεμος αυτός και οι καταστροφικές συνέπειές του είναι γνωστές.

Τυπικός νικητής του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου αναδείχτηκε η αντιναζιστική συμμαχία των Δυτικών καπιταλιστικών κρατών με την ΕΣΣΔ. Μα τα πράγματα δεν ήταν ακριβώς έτσι. Ουσιαστικός νικητής ήταν οι δυο δυνάμεις που στάθηκαν ικανές να επηρεάσουν τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο: οι ΗΠΑ και η ΕΣΣΔ. Άρα, όσο αφορά τον καπιταλιστικό κόσμο, τις πρωτοβουλίες στις διεθνείς σχέσεις δεν μπορούσε να τις έχει άλλος από τις ΗΠΑ.

Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε την ανταγωνιστική φύση του καπιταλισμού, ανάμεσα στα διάφορα τμήματα του κεφαλαίου. που αποτελεί νόμο κίνησης και κινητήρια δύναμη για την ύπαρξη του συστήματος. Έτσι, τις εξελίξεις που οδήγησαν στην ένωση της Ευρώπης πρέπει να τις δούμε μέσα και από αυτόν τον ανταγωνισμό και μάλιστα σε μια περίοδο όπου τα αποικιοκρατικά συστήματα των Ευρωπαϊκών κρατών άρχισαν να διαλύονται. Με αφετηρία την Μέση Ανατολή, Συρία και Λίβανος το 1945, η Ινδία και το Πακιστάν το 1947, η Βιρμανία, η Σρι Λάνκα και η Παλαιστίνη το 1948. Ακολούθησαν αργότερα και πολλές άλλες χώρες που πολέμησαν για/και απέκτησαν την ανεξαρτησία τους. Στην κατεστραμμένη Ευρώπη δεν είχε ακόμη τελειώσει ο πόλεμος και ένας νέος ιδιότυπος πόλεμος ξεκίνησε. Ο πόλεμος του «ελεύθερου» κόσμου εναντίον του κομμουνισμού ή αλλιώς ο «ψυχρός πόλεμος». Λογικό, από την μεριά των καπιταλιστών μιας και ήταν στην ημερήσια διάταξη το δίλλημα: Σοσιαλισμός ή Καπιταλισμός;

Το στίγμα της μεταπολεμικής πολιτικής κατάστασης το έδωσε ήδη τον Μάρτιο του 1946 ο

Βρετανός πρωθυπουργός Τσόρτσιλ στο πανεπιστήμιο Westminster College, όταν ανακοίνωνε στην ομιλία του τον χωρισμό του κόσμου σε δυο στρατόπεδα, γνωρίζοντας ότι η Μεγάλη Βρετανία έχασε την πρωτοκαθεδρία στον έλεγχο του κόσμου και επιζητώντας την συν-διαχείριση του κόσμου-μια Pax Angloamericana- με τις ΗΠΑ. Στην ομιλία του τόνισε πως στην παγκοσμιοποιημένη κοινότητα «τα έθνη εκείνα που ομιλούν την αγγλική, ως έθνη μοναδικά παγκοσμίως αυτεξούσια, υποχρεωτικά θα είναι και οι κυρίαρχοι πάνω σε άλλα έθνη του κόσμου». Λογικό, μια και ο Γερμανικός φασισμός είχε ηττηθεί.

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο Άβερελ Χάριμαν, συνιδρυτής της τράπεζας του Αυγούστου Τίζεν στο Βερολίνο και της Γιουνιον Μπάνκινγκ Κόμπανι (UBC) στην Νέα Υόρκη υπό την διεύθυνση του Πρέσκοτ Μπους (ο παππούς των προέδρων...), από όπου χρηματοδοτούσε τον Χίτλερ, σημαίνων στέλεχος της Γουόλ Στριτ και διπλωμάτης, δήλωνε πως οι ΗΠΑ «πρέπει να σώσουν την Ευρώπη και τον κόσμο από την πείνα, διαφορετικά θα γίνουν κομμουνιστικές.»

Τα καπιταλιστικά κράτη ανησυχούσαν με την παρουσία των νικητών Σοβιετικών στην μισή Ευρώπη, που σε συνδυασμό με τα οξυμμένα μεταπολεμικά οικονομικά προβλήματα των λαών, δυνάμωναν τις επαναστατικές τάσεις στην καρδιά της Δύσης. Η προοπτική αυτή έκανε τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ, πέρα από το να δημιουργήσουν μια πρωτοφανή διεθνή αντικομμουνιστική υστερία, να σπείρουν στο εσωτερικό τους τον τρόμο, με πολιτικά πογκρόμ, αναστολή των πολιτικών ελευθεριών και συνταγματικών δικαιωμάτων, με καταπίεση και αυθαίρετες φυλακίσεις με συνοπτικές δικές, χιλιάδες απελάσεις με ταυτόχρονη αναγέννηση φασιστικών οργανώσεων όπως η διαβόητη Κου Κλουξ Κλαν. Η δύναμη του φόβου. Χαρακτηριστικό είναι, ότι οι πολεμικές δαπάνες των ΗΠΑ το 1948 ήταν 12 φορές πιο υψηλές από εκείνες του 1938-39! Χαρακτηριστικό δείγμα του κλίματος της εποχής, ο παιδικός σούπερ-«ήρωας» των κόμικ Κάπτεν Αμέρικα, ο οποίος διαλαλούσε: «Προσέξτε κομμούνια ο Κάπτεν Αμέρικα μαζί με νομιμόφρονες, ελεύθερους ανθρώπους ψάχνουν να σας βρουν...». Αλλά και η «σοβαρή» λογοτεχνία όπως του Μίκι Σπιλέιν, δημιουργού του ντετέκτιβ Μάικ Χάμερ (βιβλία του κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Κέδρος») βάζει τον ήρωα του στο βιβλίο του «One Lonely Night» να λέει: «Απόψε σκότωσα περισσότερους ανθρώπους απ' όσα δάχτυλα έχω στα χέρια μου. Τους πυροβόλησα εν ψυχρώ και απόλαυσα την κάθε στιγμή. Ήταν κομμούνια, κόκκινα καθίκια που θα έπρεπε να έχουν πεθάνει από καιρό». Μεγάλης κυκλοφορίας περιοδικά από όλο το φάσμα της κουλτούρας έγραφαν άρθρα τύπου: «Οι κομμουνιστές έχουν βάλει στο μάτι το παιδί σου» και στην κινηματογραφική βιομηχανία παρήγαγαν ταινίες με τίτλους όπως: «Παντρεύτηκα ένα κομμουνιστή» ή «Ήμουν ένας κομμουνιστής στην υπηρεσία του FBI». Το εντυπωσιακό είναι πως και οι ίδιοι οι δημιουργοί αυτής της μεταφυσικής προπαγάνδας πίστεψαν τα ψέματά τους! Ο Τζέιμς Φόρεσταλ, υπουργός Ναυτικών των ΗΠΑ που νοσηλευόταν σε νοσοκομείο, πήδηξε από το παράθυρο του

δωματίου του όταν νόμιζε πως είδε... κομμουνιστές να εισβάλουν στον θάλαμο, με αποτέλεσμα να υποκύψει λίγο αργότερα στα τραύματα του...

Η Δημιουργία της Ένωσης

Μέσα σε αυτό το κλίμα αναπτύχθηκαν οι διαδικασίες για την δημιουργία της ΕΟΚ. Και ήταν διαδικασίες που είχαν την έγκριση των ΗΠΑ, μιας και ήταν πλήρως εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις της Pax Americana.

Ιστορική καθοριστική στιγμή για την δημιουργία της ΕΟΚ ήταν το σχέδιο Μάρσαλ.

Το **Σχέδιο Μάρσαλ**, που ονομάστηκε **σχέδιο για την «ανασυγκρότηση της Ευρώπης»**, έδωσε την ώθηση για τη δημιουργία της μετέπειτα Ε.Ε., από το 1948 κιόλας. Από τη μια μεριά οι ΗΠΑ ήθελαν μια ενωμένη καπιταλιστική Ευρώπη για να παρεμβαίνει ενιαία και να εμποδίζει την «διείσδυση του κομμουνισμού». Από την άλλη, οι κυρίαρχοι οικονομικοί κύκλοι, οι μεγάλες πολυεθνικές των ΗΠΑ, γνώριζαν πολύ καλά ότι η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής ένωσης θα γινόταν προοπτικά ένας ανταγωνιστικός παράγοντας στα συμφέροντά τους. Αυτό που επικράτησε σε εκείνη τη φάση λοιπόν ήταν το στρατηγικό συμφέρον, με την ενδυνάμωση του ευρωπαϊκού καπιταλισμού και τη δημιουργία μιας σιδερένιας γροθιάς απέναντι στο «σιδηρούν παραπέτασμα». Το Σχέδιο Μάρσαλ προώθησε την κοινωνική ρύθμιση στην παραγωγή και στην κατανομή. Ενισχύθηκε η τάση των κρατικοποιήσεων σε σειρά μέσων παραγωγής και υπηρεσιών. Ήταν μια αλλαγή σε πλευρές της καπιταλιστικής οικονομίας, τονώνοντας τον κρατικομονοπωλιακό καπιταλισμό.

Ταυτόχρονα, συστηματοποιήθηκε η αξιοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς από τις πολυεθνικές εταιρίες των ΗΠΑ, αποκτώντας πέρα από αγορές και μια «ευρωπαϊκή ταυτότητα.»

Για την εφαρμογή του σχεδίου Μάρσαλ δημιουργήθηκαν δυο κεντρικά όργανα αποφάσεων: Το αμερικάνικο Economic Cooperation Administration, με έδρα την Ουάσιγκτον, και το Organisation of European Economic Cooperation με έδρα το Παρίσι. Είναι φανερό ότι οι ΗΠΑ αποδομούσαν σιγά -σιγά την Βρετανική «αυτοκρατορία». Αμέσως μετά την δημιουργία των παραπάνω οργάνων, θεμελιώνεται η πολιτική «Ένωση Δυτικής Ευρώπης» (1948) και η δυτική στρατιωτική συμμαχία-οργάνωση NATO. Τέλος, χάρη στις ΗΠΑ, το 1948 κάνει την εμφάνιση του και ένα νέο κράτος, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το τμήμα της παλιάς ενιαίας Γερμανίας που βρέθηκε μετά την ήττα στην «επιρροή» και υπό τον στρατιωτικό έλεγχο των ΗΠΑ, της Βρετανίας και της Γαλλίας.

Το σχέδιο Σουμάν

Στις 9 Μαΐου 1950 ο Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν, προτείνει να τεθούν κάτω από κοινό έλεγχο και διοίκηση οι βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα της Γερμανίας και της Γαλλίας. Στην πρόταση Σουμάν δίνουν θετική απάντηση όχι μόνο η Γερμανία, αλλά και το Βέλγιο, η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο και η Ιταλία. Η Βρετανία για άλλη μια φορά αρνείται. Έτσι γεννιέται η **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα-ΕΚΑΧ**, ο πρόδρομος της ΕΟΚ. Την οριστική της μορφή, η ΕΚΑΧ θα την πάρει στην Ρώμη στις **25-3-1957** όπου υπογράφηκαν οι συνθήκες σύμπληξης των έξι κρατών που μετείχαν σε μια οικονομική κοινότητα, την ΕΟΚ (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα).

Η Αγγλία και πάλι αντέδρασε, τόσο εναντίων των ΗΠΑ, όσο και εναντίων της ΕΟΚ του γαλλογερμανικού άξονα. Το 1960, μετά από συνομιλίες, διαπραγματεύσεις και υπόγειες διεργασίες ίδρυσε μια δικιά της Ένωση. Ήταν η European Free Trade Association (EFTA) στην οποία προσχώρησαν η Δανία, η Αυστρία, η Ελβετία, η Πορτογαλία και η Φιλανδία. Οξύτατες διαμάχες και ανταγωνισμοί ξεσπούν ανάμεσα στον δυτικό «ελεύθερο» κόσμο.

Οι διαμάχες αυτές των ΗΠΑ και της Βρετανίας από τη μια μεριά και του λεγόμενου γαλλογερμανικού άξονα από την άλλη, έφερε στην επιφάνεια τους μεγάλους ανταγωνισμούς, λόγω διαφορετικών συμφερόντων που ήδη προϋπήρχε. Οι αντιθέσεις μεταξύ της ΕΟΚ και της EFTA, δηλαδή μεταξύ των βασικών ευρωπαϊκών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων και των ΗΠΑ δε σταμάτησαν να υπάρχουν ακόμα και μετά την μετέπειτα προσχώρηση της EFTA στην ΕΟΚ.

Το Δεκέμβρη του **1991** οι υπουργοί Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), που τη συγκροτούσαν 12 ευρωπαϊκά κράτη (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Βρετανία, Ιρλανδία, Δανία, Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ισπανία, Πορτογαλία και Ελλάδα), συνυπέγραψαν τη **Συνθήκη μετεξέλιξης της ΕΟΚ σε Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.)**, τη γνωστή πλέον «**Συνθήκη του Μάαστριχτ**». Η Συνθήκη του Μάαστριχτ συμπίπτει με μια περίοδο που χαρακτηρίζεται από τις τεράστιες αλλαγές και τις ανατροπές σε όλο τον κόσμο, με τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, τις ανατροπές των σοσιαλιστικών καθεστώτων στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Έτσι, στο Μάαστριχτ δόθηκε προτεραιότητα στη δημιουργία της **Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ)**, ενώ τα ζητήματα της Πολιτικής Ένωσης παραπέμφθηκαν για αντιμετώπιση στο μέλλον.

Το «πρόγραμμα σύγκλισης» του Μάαστριχτ, όριζε μέχρι το 1996, όλα τα κράτη:

- Να περιορίσουν το ρυθμό πληθωρισμού στο 4 - 5%.
- Να μειώσουν τα ελλείμματα του Δημοσίου ως ποσοστό του ΑΕΠ στο 3%.
- Να περιορίσουν το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ στο 60%.

Μας θυμίζουν μήπως κάτι τα παραπάνω;

Ωστόσο, στην **Συνθήκη του Μάαστριχτ** θεμελιώνονται και οι τέσσερις γνωστές “ελευθερίες” της Ε.Ε.: Η ελευθερία κίνησης των κεφαλαίων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και του εργατικού δυναμικού.

Αναρωτιέται κανείς: **τι σόι «ελεύθερη οικονομία της αγοράς» είναι αυτή που βασίζεται στην παγκόσμια κυριαρχία μερικών δεκάδων τεράστιων επιχειρήσεων, «ακυρώνοντας» έτσι κάθε φράση ακόμα και αυτού του ιδεολογήματος;**

Στις 31 Ιούλη 1992 μέσα στο καλοκαίρι και λίγο πριν κλείσει η βουλή, η τότε κυβέρνηση της ΝΔ με πρωθυπουργό τον Κ. Μητσοτάκη φέρνει εσπευσμένα για κύρωση στην Ελληνική Βουλή τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. **Η Συνθήκη ουδέποτε κατατέθηκε στην βουλή, ουδέποτε μοιράστηκε στους βουλευτές, ουδέποτε συζητήθηκε. Απλά ψήφισαν!** Οι **286** από τους **300** βουλευτές της Ελλάδας, είπαν **ΝΑΙ στην κύρωση της Συνθήκης**. Ήταν οι Βουλευτές της **ΝΔ** του **ΠΑΣΟΚ** και του **ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ**.

Η «ΕΕ των λαών» λοιπόν δεν ήταν τίποτα παραπάνω από ένα προϊόν συμμαχιών, διεθνών οικονομικών, πολιτικών, στρατιωτικών και κοινωνικών συσχετισμών που εξελίσσονται συνεχώς μεταβαλλόμενοι μέσα σε ένα παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα. Η ΕΕ είναι μια κεφαλαιοκρατική συμμαχία, άρα δε μπορεί παρά να κλείνει μέσα της πολλές αντίθετες τάσεις και πολλούς εν δύναμη συνδυασμούς ανάμεσα στις δυνάμεις που την συγκροτούν, στη βάση των ανταγωνισμών των καπιταλιστικών οικονομιών και των ιδιαίτερων συμφερόντων μερίδων του κεφαλαίου.

Η τάση για «γερμανοποίηση» της ΕΕ αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η απόφαση της Γερμανίας, της Γαλλίας, του Βελγίου και του Λουξεμβούργου να δημιουργήσουν μια «Ευρωπαϊκή Ένωση για την Ασφάλεια και την Άμυνα», μια άλλη ένωση μέσα στην ΕΕ, είναι μια πρόβα «ανεξαρτησίας» και δημιουργίας άλλης ταχύτητας, αφενός από το στρατιωτικό σύστημα των ΗΠΑ (ΝΑΤΟ) και αφετέρου μια κίνηση ώστε να επιβάλει τον ηγετικό πολιτικό και οικονομικό ρόλο της. Το παλιό σύνθημα: **«η Γερμανία πάνω από όλα»**, αντικαταστάθηκε από την δεκαετία του '80 κιόλας από το σλόγκαν **«Τώρα η ΕΟΚ, αύριο ο κόσμος»**.

Ποιος κερδίζει και ποιος χάνει;

Η ΕΕ έχει πράγματι βοηθήσει το κεφάλαιο να επεκταθεί και να αναπτυχθεί σε όλα τα κράτη – μέλη και τις υποψήφιες για ένταξη χώρες. Βοήθησε στην αύξηση των κερδών. Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, το ελληνικό κεφάλαιο βρήκε ευνοϊκές συνθήκες για να εξαπλώσει τις δραστηριότητές του στα Βαλκάνια και την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Το ευρωπαϊκό κεφάλαιο συνολικά αύξησε τη διαπραγματευτική του δύναμη μέσα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και απέκτησε ευκολότερη πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές. Εντούτοις ο καπιταλισμός βρίσκεται σε βαθιά, γενική κρίση, η ποθούμενη για το κεφάλαιο «ανάπτυξη» δεν υπάρχει.

Τι αποκόμισαν οι εργαζόμενοι από την ΕΕ; Περισσότερη ανεργία, αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων που οδηγεί σε απολύσεις. Αποκόμισαν, επίσης, τη μερική απασχόληση και την ελαστικότητα της εργασίας στη θέση του οκτάωρου και του πενήμερου. Απώλεσαν σημαντικά κοινωνικά δικαιώματα, περιορίστηκε ραγδαία το δικαίωμα στη συνταξιοδότηση, την υγειονομική περίθαλψη και πολλά άλλα. Με λίγα λόγια, ό,τι κέρδισε η εργατική τάξη μέσα από σκληρή πάλη τα τελευταία 150 χρόνια δέχεται επίθεση. Ταυτόχρονα, οι μικροί αγρότες αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη γη, εξαιτίας της κοινής αγροτικής πολιτικής της ΕΕ που προβλέπει αναδιάρθρωση και μείωση του αγροτικού πληθυσμού (προς όφελος του μεγάλου κλήρου και των καπιταλιστικών αγροτικών επιχειρήσεων, με ξεκλήρισμα της φτωχής και μεσαίας αγροτιάς), ενώ και οι μικρές επιχειρήσεις εξαφανίζονται στη δίνη της τάσης συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου και των κλάδων, όντας ανίκανες να αντέξουν τον ανταγωνισμό των πολυεθνικών και την πίεση από την «ελεύθερη διακίνηση των αγαθών».

Σαν να μην ήταν αρκετά όλα αυτά, οι λαοί υποφέρουν από τις συνέπειες της ιδιωτικοποίησης των δημόσιων επιχειρήσεων, καθώς και την ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης, της υγείας, του πολιτισμού, ολόκληρου του κοινωνικού τομέα, της δημόσιας γης και του πλούτου, του νερού, της ενέργειας, της γης, κ.α.

Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι το προϊόν μιας διαδικασίας, η οποία εκφράστηκε στο οικονομικό πεδίο, αλλά και με ένα πολιτικό σύστημα που αφήνει ελάχιστο χώρο στη δημοκρατική συζήτηση. Η τυπική αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία των παλιών εθνικών κρατών υποχωρεί και περιορίζεται σε αντίθεση με τις αντιδημοκρατικές πολιτικές κατευθύνσεις της ΕΕ, τα σύμφωνα, το ευρωπαϊκό δίκαιο (των ισχυρών), τους θεσμούς της ΕΕ και της ΕΚΤ, την επιτροπεία των οργάνων της ΕΕ για πιστή προσαρμογή και συμμόρφωση στα οικονομικά και πολιτικά της σύμφωνα. Όλα συμβαίνουν λες και οι πολίτες βλέπουν να

περνά το τεθωρακισμένο τρένο των ευρωπαϊκών ελίτ από πάνω τους...

Ένα ιδανικό, μια ιδέα, μια ανάγκη, μπορεί κάλλιστα να εξυπηρετήσει συμφέροντα αντίθετα από εκείνα που το γεννήσαν. Δεν υπάρχει κανένα φαινόμενο που να μην μπορεί κάτω από ορισμένες συνθήκες να μετατραπεί στην αντίθεση του, έλεγε ο Λένιν.

Μπορεί αυτή η ΕΕ να μετασχηματιστεί ώστε να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των λαών; Όχι!

Όχι, εάν στη θέση της καπιταλιστικής ενοποίησης δεν προτείνουμε και επιβάλουμε μια διεθνιστική σοσιαλιστική ενοποίηση. Η ευρωπαϊκή καπιταλιστική ενοποίηση δεν είναι μονόδρομος, γιατί ο καπιταλισμός δεν είναι μονόδρομος. Δεν μπορεί να επιζήσει και δεν θα επιζήσει επ' αόριστον. Η Ευρώπη θα είναι ενωμένη είτε με έναν καπιταλιστικό τρόπο, βάρβαρο για τους λαούς και τις κοινωνίες, είτε με έναν σοσιαλιστικό τρόπο. Δεν υπάρχει άλλος, τρίτος τρόπος!

dieexodos.wordpress.com